

Motion till riksdagen 2019/20:1400

av **Hillevi Larsson (S)**

Hållbar ekonomisk tillväxt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbar ekonomisk tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De nyttoeffekter som människan får från naturen kallas ekosystemtjänster. Växter renar luften, buskar dämpar buller, bin pollinerar grödor, vår hälsa förbättras när vi vistas i naturen. Stadens gräsmattor renar regn- och snövattnen från tungmetaller och skadliga partiklar. Maskar och bakterier gör jorden bördig.

Det finns ett akut behov av att återställa och stärka balansen i världens ekosystem. Och trots att ekosystemtjänsterna inte är ett särintresse utan själva grunden för vårt samhälle är de fortfarande osynliga i många samhällsbeslut. Många värden mäts inte i marknadspriser, vilket leder till att de värdena sällan tas med i beräkningen när beslut tas. Den kyl- och reningseffekt som vegetation har på omgivande luft kan inte köpas eller säljas på en marknad. Men tas detta med i beräkningen kan samhällsplanerare fatta beslut som förbättrar livsmiljön för oss alla.

Människan har ensidigt brukat mark- och vattenresurser med fokus på de ekosystemtjänster som är mest synliga, såsom frukter, grödor och trävirke. Ensidigheten påverkar livsmöjligheterna negativt för djur, växter och organismer. Det försvårar och förstör förutsättningarna för biologisk mångfald.

Obalansen i ekosystemen förstärker dessutom orättvisorna i världen. Människor i världens fattigaste områden är helt beroende av en biologisk mångfald för att få mat och medicinalväxter. Krisen för ekosystemen står tillsammans med klimatfrågan högst på FN:s lista över de miljöproblem som mänskligheten behöver lösa för att upprätthålla livsbetingelserna på jorden.

Begreppet hållbar utveckling introducerades 1981 av den amerikanske miljövetaren och författaren Lester Brown. Det fick sin internationella spridning 1987 då det lanserades av Världskommissionen för miljö och utveckling, även kallad

Brundtlandkommissionen. Genombrottet skedde i rapporten ”Vår gemensamma framtid”, som leddes av Norges dåvarande statsminister Gro Harlem Brundtland. I rapporten hävdade kommissionen att hållbar social utveckling och ekonomisk tillväxt är omöjligt att uppnå om naturresurserna överexploateras och miljön ödeläggs. Utveckling och tillväxt måste äga rum på miljöns villkor. Brundtlandkommissionen gjorde följande definition: ”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stöder varandra:

- ekologisk hållbarhet
- social hållbarhet
- ekonomisk hållbarhet.

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling. Alla 193 medlemsländer i FN står bakom målen. Det är en bra grund för att forma framtiden till det bättre.

Bruttonationalprodukten (BNP) är summan av alla färdiga varor och tjänster som tillverkas under ett år. Men den mäter varken invånarnas hälsa och livsvillkor eller tillståndet för miljön. Därav är den ett dåligt mått på välfärd och välstånd. Målet för den ekonomiska politiken bör inte ensidigt handla om BNP-tillväxt utan om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Jämlikhet, ekosystem i balans och minskade koldioxidutsläpp får inte underordnas ekonomisk tillväxt.

I Nya Zeeland har premiärminister Jacinda Ardern infört ett nytt sätt att mäta utvecklingen, som inte bara gäller ekonomisk tillväxt. ”The living standards framework” är det mätverktyg som politikerna måste förhålla sig till när de fattar beslut. Verktyget mäter och jämför fyra olika indikatorer för välmående: socialt kapital, mänskligt kapital, naturligt kapital och finansiellt kapital. Bara om man ser till alla fyra kan man få en hel helhetsbild av nationens välmående, menar beslutsfattarna. Nya Zeelands regering ska presentera en ”välmåendebudget” för att mäta vilken effekt långsiktiga politiska beslut får på människors liv.

Den ekonomiska utvecklingen måste ske på ett hållbart sätt för att vi ska uppnå långsiktigt välstånd. Marknaden klarar inte denna utmaning. Kortsiktig vinstmaximering är problemet, inte lösningen. Politiken måste våga och orka leda arbetet för att ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska vara överordnade mål för samhällsutvecklingen. Regeringen bör i framtiden överväga att stimulera ekonomisk tillväxt som är långsiktigt hållbar.

Hillevi Larsson (S)